

Milan Šimunović

TEOLOŠKO-PASTORALNI VID SLAVLJA SAKRAMENTA KRŠTENJA I USKLAĐENIJI POSTUPAK U PRAKSI

Već duže vremena živimo u situaciji gdje se, barem prema našim ustaljenim kriterijima gledanja, opaža opadanje vjere, kritičko udaljavanje od Crkve a pogotovo duboko mijenjanje stava prema vjeri kao takvoj. U tom kontekstu slavlja pojedinih sakramenata su posebno „na udaru“, bilo što ih se zapaža bilo što ih se sve manje shvaća onako kao ih shvaća Crkva. U teološko-pastoralnoj analizi mjesta i uloge sakramenata danas, na stranicama ovog časopisa, ovaj put pokušat ću se u kratkim crtama osvrnuti na sakrament krštenja u želji da se barem dijelom iziđe u susret pastoralnim radnicima u njihovu svakidašnjem, kadkad mučnom snalaženju. Bilo bi korisno, a meni osobno posebno drago, kada bi se poveo otvoreniji razgovor. U tom smislu očekuju se primjedbe, sugestije i drukčija mišljenja što bi se moglo objaviti u ovom časopisu i eventualno odgovoriti na neka važnija pitanja i donijeti detaljnija pojašnjenja.

Mislim da ne treba previše naglašavati da slavlja sakramenata, onako kako ih često „obavljamo“, sve više izgledaju nešto daleko od života, a time i lišena snage evanđeoskog navještaja i događanja. Bojim se da ne samo kod vjernika već možda i kod dijela pastoralnih radnika, još uvijek postoji tzv. ritualistički mentalitet (valjano i dopušteno obavljen obred), bez prethodne i naknadne dobre evangelizacije. S tim u vezi je i pomanjkanje „smisla za zajedništvo“, što pogoduje stvaranju „privatizacije sakramenata“. Nije li još uvijek u dobrom dijelu naših vjernika ukorijenjen mentalitet da se sakramenti „što prije obave“?

Postaje sve očitije da pastoralne radnike u najmanju ruku zbunjuje, a neke već i razočarava, da se mase krštenika ne pojavljuju kasnije na vjeronauku i u životu Crkve. Ti isti roditelji, koji traže krštenje za svoju djecu, često ne znaju što zapravo traže. Oni sve manje vide da je krštenje neko novo životno usmjerenje, novi život. Sve više počinju se pozivati na nove prilike, na današnju novu „situaciju“, na ove ili one nemogućnosti. Sakramenti postaju neki običaj, nešto lijepo i eventualno korisno, što po sebi ne mora imati veze s činjenicom da li oni zapravo vjeruju, da li idu u crkvu, da li su crkveno vjenčani (pa čak da li su isami kršteni). Očito je posrijedi veliki nesporazum na relaciji Crkva – obitelj, koja podbacuje kao važno uporište religiozne socijalizacije novokrštenika. Možemo li se snaći i nešto učiniti u ovoj, po mnogočemu, sasvim novoj situaciji za koju se, istini za vo-

lju, na našim bogoslovijama nismo dovoljno pripremili? Postoji li mogućnost nekog pomaka i koji je to minimum koji je potreban da do njega uopće dođe? Možda će se pokojni pastoralni radnik čuditi ovim pitanjima i kasnijim sugestijama, jer kod njega „sve štima“. No, dobro je da se bolje zapita kako sve to u biti funkcionira i da ima na pameti one, daleko brojnije, koji već žive u tzv. postkršćanskom vremenu.

KRŠTENJE – ŠANSA EVANGELIZACIJE?

U situaciji u kojoj je sve veći broj onih krštenika koji ne prakticiraju svoju vjeru, Crkvi se stavlja u zadatak da iz naglašene sakramentalizacije (usredotočenost na dijeljenje sakramenata) prijeđe u evangelizaciju. Evangelizacijom se postojano naviješta živi Bog Isusa Krista koji je poslan radi našega spasenja, da ljudi, uz pomoć Duha Svetoga koji im otvara srca, povjeruju i slobodno se obrate Gospodinu te iskreno prionu uz njega. Iz evangelizacije se rađa, s Božjom pomoći, vjera i početno obraćenje po kojem će svatko osjetiti odvratnost od grijeha i sklonost k otajstvu božanske ljubavi (usp. Red inicijacije odraslih, br. 9-10). To znači da ne možemo olako pretpostavljati vjeru kod onih koji traže sakramente, a još manje podršku okoline u odgoju vjere. Stoga je Crkva stavila naglasak na evangelizaciju, to znači na navještaj vjere prije slavlja svakog sakramenta, na određenu „Službu riječi“ za svaki sakrament. To bi trebalo biti temeljno usmjerenje našeg pastoralna, to jest da evangelizacija postane primarna aktivnost Crkve.

To trebamo imati pred očima osobito kada je riječ o krštenju, bilo odraslih bilo djece, gdje nam se pruža prilika za temeljitu evangelizaciju krštenika, ako su odrasli, ili roditelja i cijele obitelji ako se radi o djeci. To znači da vrijeme od traženja sakramenata pa do samog slavlja treba pretvoriti u evangelizaciju roditelja, obitelji pa i cijele kršćanske zajednice.

1. Pretkrsna kateheza

Kao prvi zadatak ukazuje se potreba stvaranja „obiteljskog okvira-ambijenta“, koji je danas uvelike razvijen. S tim u vezi nužno je:

a) *s teološkog stajališta*: osvjetljivati pravu narav krštenja, što između ostalog pretpostavlja i nadvladavanje nedovoljnih ili netočnih shvaćanja krštenja. Ne možemo ovdje tumačiti svu stvarnost krštenja već samo podsjetiti da postoji opasnost da se nešto pre naglašava a drugo zaboravlja. Tako npr. neki pastoralni radnici još uvijek vide krst izrazito na liniji „opraštanja istočnog grijeha“, a zanemaruje se činjenica što to znači „biti kršten u Krista Isusa“, biti „pridružen Isusu Kristu“ i njemu suobličen. Koliko su naši roditelji svjesni da nas krštenje stavlja u odnos s jednom Osobom, s Isusom Kristom, da krštenik životom bude kristolik, te nosilac i ostvaritelj njegova djela ovdje i danas. Krštenje nas uvodi u Božji nacrt svijeta, da budemo suradnici u izgradnji tog programa stvaranja novog čovje-

čanstva. Nijedan drugi sakrament (dakako osim euharistije) ne može i ne mora samim slavljenjem tako očitovati što to znači „biti kršćanin“ upravo kao krštenje.

b) s pastoralnog stajališta: posvješćivati roditeljima odgovornost za zalaganje u kršćanskoj formaciji djeteta. To znači da je pretkršna kateheza roditelja i cijele obitelji novorođenih privilegirani momenat za evangelizaciju. Naime, imamo jednu interesantnu pojavu. Dok s jedne strane raste broj onih koji se udaljavaju od Crkve (što se osobito vidi na temelju nedolaženja na nedjeljnu misu), još uvijek je u praksi priličan broj roditelja koji traže krštenje za djecu, bez obzira na često puta nedovoljnu ili sasvim krivu motivaciju. Sjetimo se samo razloga zbog kojega velik dio roditelja dolazi krstiti djecu. Danas su sve iskreniji pa nam to i otvoreno priznaju (takav je običaj, možda bi djetetu bilo bolje — misli se zdravstveno, što bi drugi rekli da imamo nekrsta u kući, što ako umre nekršten, nikad se ne zna — može mu to trebati — misli se na potvrdu ako u životu ide negdje dalje, itd.). Sada se postavlja pitanje: hoćemo li brzim i olakim „krštavanjem“ stvarati i dalje sutrašnje nevjernike ili učiniti nešto da se stvara drukčija klima u ovoj našoj Crkvi? Možemo li mirno „podijeliti krštenje“ i pustiti roditelje u njihovu indiferentizmu i neznanju, te više ili manje „sakralnom“ shvaćanju obreda? Sjetimo se činjenice da mnogi današnji roditelji nisu niti imali prilike da budu odgojeni u vjeri, da im je to čak bilo i branjeno, da su koješta čuli i čitali na račun Crkve i vjere kao takve. Zato ih moramo razumjeti i izići im ususret. To je naša dužnost.

Imajući to na pameti, smatram da nam se postavlja osnovni zadatak:

1. pomoći roditeljima da dublje shvate što to znači „imati dijete“, što se to u njihovu životu mijenja a pogotovo što znači krštenje koje traže za svoju djecu i kakva je odgovornost koja iz toga proizlazi;

2. s druge strane, da u župskoj zajednici budimo svijest odgovornosti za rast novokrštenika u vjeri, osobito u situaciji gdje roditelji nisu u stanju da pruže dovoljnu podršku vjere svojoj djeci.

S obzirom na pripremu roditelja potrebno je naglašavati da se roditelji javno barem mjesec dana prije krštenja djeteta. Tom prigodom uspostavlja se prvi kontakt s obitelji i disponira je na nužnu katehetsku i liturgijsku pripravu. Već kod toga prvog susreta uputno je naglasiti da krštenje nije samo „nešto sveto“, neki lijepi običaj koji treba obaviti. To je krsna Božja akcija koja je u stanju da preobrazi čovjeka, da ga povede punijem životu. Dok izražavamo roditeljima priznanje što su se otvorili životu i donijeli na svijet novo biće, prilika je da im posvijestimo kako krštenjem stavljaju dijete na „siguran put“, na Božji put, da se dijete ne izgubi, već da životno uspije (ono što zovemo spasenje).

Prigodom toga prvog susreta dobro je roditeljima pružiti neke prigodne materijale, među koje svakako spada veoma prikladna knjižica „Krštenje vašega djeteta“ (u izdanju Kršćanske sadašnjosti u Zagrebu). Tu je na prikladan i suvremen način opisano značenje krštenja, a osim toga donosi se tumačenje obreda i tok samog slavlja krštenja. Iz iskustva mogu reći da su mnogi roditelji pozitiv-

no prihvatili tu pomoć i sami čitali prije susreta sa svećenikom. Može biti korisno da im se pruži i posebni letak, u kojem su osnovne informacije o krštenju, o tome što se traži prije samog slavlja, o vremenu krštenja u župi i dr.

Sama priprema — razgovor — ide za tim da obitelj više postane ambijent za rast vjere, s ozračjem života koji je Krist unio u povijest. Bilo bi poželjno da se ostvari više susreta, od kojih barem jedan u samoj obitelji. Šansa takvog susreta za evangelizaciju jest u tome što se tu okupe ne samo roditelji već i ostali u obitelji koji će zacijelo imati veliki utjecaj na život djeteta (sjetimo se samo činjenice da baka-djed katkad imaju veći utjecaj nego sami roditelji). Tu se roditelji nekako bolje i slobodnije osjećaju nego u župnom uredu, a da i ne govorimo kako im je to zgodnije pogotovo ako nemaju kome ostaviti dijete kada bi trebali ići na pouku. To odlaženje svećenika u obitelj mnogima još izgleda čudno, prvo što se ne zna u kakvu će situaciju upasti (često puta tu se nađu i neki drugi, slučajno nadošli gosti gdje treba znati povesti pravu diskusiju i uopće znati se postaviti). S druge strane, priznajmo i to, to traži nemale žrtve i narušava katkad našu komotnost. Zanimljiva je činjenica da novi crkveni zakonik ukazuje upravo na korist posjećivanja obitelji ili okupljanja više obitelji zajedno (usp. kan. 851, br. 2).

Bilo da idemo u obitelj, bilo da se roditelji okupe u župnom domu, treba imati na pameti da u pripremi dođu do izražaja neki osnovni naglasci o krštenju: „Krštenje nam omogućuje novi život i uvodi nas u Kristov stil života, Isus je Spasitelj, S krštenjem ulazimo u zajednicu vjernika — Crkvu“. To je odlična prilika da roditelji i prisutni posvijeste i svoje vlastito krštenje. Što se tiče materijala, osim gore spomenute knjižice „Krštenje vašega djeteta“, može dobro poslužiti i tumačenje Apostolskog vjerovanja (vidi katekizam „Snagom Duha“), osobito kada se radi o onima koji su dugo živjeli „daleko od Crkve“, nepoučeni u temeljnim sadržajima vjere. Negdje će zgodno doći i dijafilm (ili fotomontaža) o krštenju, pogotovo ako je okupljeno više roditelja.

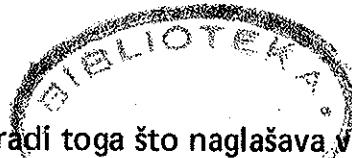
U svakom slučaju praktički se može ostvariti barem tri susreta:

1. kada roditelji dođu prijaviti krštenje;
2. u obitelji ili župnom domu (pouka);
3. u vrijeme samog slavlja krštenja.

Smatram da je to minimum koji danas ne smijemo propustiti.

2. Eklezijalni vid krštenja

Krštenje je crkveni čin — slavlje kojim crkvena zajednica prima novorođenog u svoje krilo kako bi, preko svjedočenja odraslih članova, dijete moglo rasti i hodati prema kršćanskoj zrelosti, te pobjeđivati zlo koje ga okružuje. To znači da krštenje pretpostavlja zalaganje zajednice. S tim u vezi je na mjestu preporuka „Smjernica za pastoralnu praksu sakramenata kršćanske inicijacije“ (BKJ 1978): „Neka se krštenje djece ne obavlja izvan župe kojoj pripada dijete bez dozvole

domaćeg župnika". Tu smjernicu smatram važnom radi toga što naglašava važnost i prvenstvo krštenja djeteta u župskoj zajednici roditelja (eklezijalni vid) gdje će rasti i biti potpomognuto od konkretne zajednice. S druge strane i sami roditelji više se približavaju toj zajednici, osjećaju odgovornost za njezin život, više ulaze u zajedništvo bez kojega nema pravoga kršćanskog života. S druge strane to obavezuje, i na neki način uozbiljuje, one pastoralne radnike koji jednostavno „krštavaju“, a da ne vode računa o uklapanju djece i roditelja u konkretnu župsku zajednicu, o pripremi roditelja za odgovornost i djelovanje u toj zajednici. Treba, naime, znati da dio roditelja želi upravo izbjeći bilo pripremu na krštenje, bilo neki daljnji angažman u toj zajednici gdje se ne žele „pokazati“, pa onda traže svećenika gdje će „lakše proći“. Olakim „izlaženjem u susret“ takvim roditeljima, takvi pastoralni radnici ne pogoduju stvaranju svijesti odgovornosti i autentične crkvenosti. Drugo je pitanje privremenih (pod)stanara — selilaca prema kojima treba imati razumijevanja. Očito je da postoje katkad neki opravdani razlozi da roditelji dijete krste u drugoj župi. No, i u tom slučaju smatra se uputnim da se jave svojoj župi gdje će biti pripremljeni.

Kada je riječ o kumovima, treba reći da se danas sve više gubi njihovo pravo značenje. Često puta roditelji su se „pokumili“ s nekim onako usput, pa čak i radi nekih interesa, a da pitanje vjere i pomoći odgoja u vjeri nije uopće bilo u planu. Zato i o toj činjenici treba voditi računa pa i kumove uključiti u proces pripreme. U povodu prvog susreta s roditeljima uputno je dati pismo i za kumove gdje će im se naglasiti važnost krštenja i kumstva kao takvog, te ih pozvati na zajedničku pripremu, bilo u obitelji bilo u župnom domu. U tome već imamo nekih pozitivnih iskustava. Krug zahvaćenih evangelizacijom tako se sve više širi.

Uloga i odgovornost zajednice treba doći do izražaja i u samom slavlju krštenja. Istini za volju, treba reći da to još nije dovoljno prisutno u samom novom obredu krštenja (osim jedne napomene: „Kršćanska te zajednica prima s velikom radošću. . .“). Nema dovoljno govora o tome što bi trebala poslije raditi ta zajednica. Zato je potrebno to rastumačiti tokom samog slavlja. Ovdje treba napomenuti da će za mnoge novokrštenike upravo ta zajednica trebati biti „otac i majka“. Pojedini iz župske zajednice vjerojatno će jednog dana trebati poticati djecu da dođu na vjeronauk, davati im primjer, podržavati ih, jer će nažalost dobar dio roditelja zaboraviti svoju odgovornost. Sjetimo se samo činjenice da je dio djece opstao u Crkvi, tj. dolazi na misu zahvaljujući upravo živoj zajednici i cjelokupnom događanju u župi, dok su njihovi roditelji ostali kod kuće i sve zanemarili.

Kada slaviti krštenje? Budući da se dijete krštava u vjeri Crkve, normalno je da ta Crkva bude i brojčano prisutnija. Tako se krštenje slavi u prisustvu župske zajednice, po mogućnosti jedne nedjelje u mjesecu u vrijeme mise. Ako se slavi u neko drugo vrijeme, npr. subotom popodne kako neki običavaju, i to je potrebno svečanije obilježiti (čak i zvonjavom) da se župa podsjeti na svečanost koja se priprema ili je u toku. Novi crkveni zakonik preporučuje da se krštenje slavi redovito nedjeljom. U novijim crkvama krsni studenac je smješten na svima dostupnijem i vidljivijem mjestu. Inače roditelji i kumovi smještaju se ispred oltara,

u prve redove u crkvi. Sve zajedno treba lijepo pripremiti i izvoditi, vodeći računa i o onima koji će se tom prilikom tu naći (kao rodbina ili gosti), a možda su daleko od vjere. To može za njih biti svojevrsna „prva evangelizacija“ i poticaj da ozbiljnije shvate svoje krštenje ili čak da požele da se i sami jednog dana krste. Svakako s pastoralnog stajališta smatram da nije uputno krstiti u nekom uglu crkve, više-manje tamnom prostoru, gdje se ne može lako pratiti obred, pa makar tu bio i krsni studenac.

Roditeljima treba posvijestiti da je njihovo dijete uronjeno u svijet koji je ipak obilježen „zlom“ — grijehom. Osjećaju da je život djetetu prenesen na „nesavršen način“. Njima je drago što se oko njih — oko djeteta — okupljaju prijatelji, susjedi i znanci. To se osobito očekuje od braće u vjeri. Svi su pozvani da se zalažu da dijete uđe u „atmosfera ljubavi“, koja će pothranjivati njegov život kako ne bi potpuno potpao pod utjecaj Zloga. Takvo zalaganje je početak ovoga životnog procesa i preobrazuje tek nastali mladi život. Zato se slave i „krstike“, kojima u našim prilikama treba pridavati posebnu važnost. Lijepo je vidjeti punu kuću ljudi u povodu krštenja. Dakako, nekad će trebati podsjetiti vjernike da to ne preraste u veliko trošenje i da sam ručak ne bude u središtu pažnje. Župnik ili negov suradnik, osobito ako su izričito pozvani, neće propustiti priliku da se pridruže slavlju. Njihova prisutnost i prigodna umjesna riječ mogu pridonijeti još autentičnijem shvaćanju događaja krštenja, tim više što se tu katkad nađu i oni koji zapravo i ne vjeruju. Lijepo je da se tom prigodom (po mogućnosti da to učini jedan od roditelja) povede zajednička molitva. Spomenuta knjižica donosi prikladne obrasce vodeći računa o pojedinoj situaciji.

3. Problem crkveno nevjenčanih roditelja

Posebni problem koji susrećemo u pastoralnoj praksi, i to nažalost sve više, jest što ima roditelja koji traže krštenje a nisu crkveno vjenčani ili su „daleko“ od Crkve. To stvara veliku muku pastoralnim radnicima. S jedne strane treba krstiti dijete a s druge strane uviđaju da u najmanju ruku nema neke logike da roditelji traže za dijete ono do čega sami ne drže, a što pokazuju i brakom koji nije crkveno — u vjeri utemeljen.

Potrebno je sve učiniti da ih se raspoloži i pripravi na vjenčanje naglašavajući da je to za njihovo dobro i za dobro djeteta. Drugo je pitanje kada se radi o onima koji se ne mogu crkveno vjenčati (jednom vjenčani crkveno pa rastavljeni bez mogućnosti sređivanja te situacije). Obično se radi o roditeljima koji već nekoliko godina žive u braku i sada im izgleda u najmanju ruku čudno da se trebaju „ponovno vjenčati“. Prvo, što ne vide neku korist od toga, a drugo što se boje komentara okoline. Kako im pomoći da svladaju tu odbojnost? Tu je potreban obazriv postupak. Oni se većinom boje da će morati „ići na vjeronauk“, znati molitve i polagati neki ispit, nešto dakle što su trebali proći dok su bili maleni. Treba im skrenuti pažnju da se radi zapravo o susretima gdje će biti govora o važnim životnim pitanjima u svjetlu Kristova prijedloga života — evanđelja. Sa-

mo vjenčanje ne treba shvatiti kao neku svadbu. Ako se tako rastumači, dobar dio roditelja postaje skloniji da nadoknadi ono što su ranije propustili ili im nije bilo moguće proslaviti.

Što učiniti ako roditelji uporno odbijaju vjenčanje? Ili ako ne postoje uopće izgledi da će dijete doista biti odgajano u vjeri i da će od krštenja išta imati? Ukoliko ne postoje nikakve zapreke da se roditelji prije krštenja djeteta crkveno vjenčaju, krštenje ne samo da se može nego je svakako uputno odložiti. Smjernice BKJ kažu: „Nikoga ne odbiti tko traži krštenje, a u spornim slučajevima krštenje odgoditi. Način odgode neka ne bude odbijanje nego zauzeti poziv na pripremu za krštenje“. Očito je da među sporne slučajeve spada i „odbijanje crkvenog vjenčanja“ sa strane roditelja. Problem, između ostalog, nastaje ako poneki svećenik o tome ne vodi računa, pa čak niti ne pita jesu li ili nisu crkveno vjenčani. Ako to dotični roditelji znaju, oni će se lako njemu obratiti i sve riješiti. Tako onda izgleda da je ovaj svećenik bolji, a onaj prvi ih je odbio. Novi crkveni zakonik za dopuštenost krštenja djeteta traži „da postoji utemeljena nada da će biti odgajano u katoličkoj vjeri; ako nema nade, krštenje treba prema propisima posebnog prava odgoditi, pri čemu treba roditelje upozoriti o razlogu“ (kan. 868).

To odgađanje ili čak odbijanje krštenja neki pastoralni radnici ne shvaćaju i današnjoj teologiji prigovaraju da zaboravlja stari teološki princip „ex opere operato“. Istina, krst je Božja akcija, gdje se nešto događa na ontičkoj razini, u našem bitku, i neovisno od svakoga našeg djela. No, ne treba zaboraviti činjenicu da ta Božja akcija traži našu suradnju da se dalje razvija, konkretno suradnju roditelja i zajednice. Ako oni to ne žele ili ne mogu, to treba učiniti netko drugi iz obitelji. Treba reći da su mnogi bili upravo tako kršteni, tj. čak i bez znanja roditelja. Ali tu su postojale kršćanske bake, tetke i strine koje su preuzele tu obavezu i dobrim dijelom uspjele da je u djetetu „proradila“ Božja milost. Takvih baka danas je sve manje, „okoliš“ je drukčiji i podrška često izostaje. Jasno je da Bog može i iz „kamenja podići Abrahamovu djecu“, ali to nije njegov redovit način djelovanja, ako tako smijem reći. On traži našu suradnju. Tu suradnju mi smo dužni omogućiti i pospješivati, kada se radi o odgoju u vjeri. Zato i toliki naglasak danas na radu s odraslima, na osposobljavanju roditelja i okoline za prenošenje vjere. Malo prije rečeno je da se postavlja i pitanje novog lika kršćanske zajednice, koja treba biti „otac i majka“ mnogoj djeci. A gdje je takva svijest zajednice? Izgleda da smo u počecima što se takve svijesti tiče. Čak se događa da dio djece i ne zna da je kršteno, a da i ne govorimo o tome da im nije omogućeno da rastu u vjeri.

Krštenje predstavlja temeljno sakramentalno posvećenje čovjeka koji vjerom prijanja uz Krista. Krštenje kao obred ili liturgijsko slavlje jest izvanjski znak vjere kojom se čovjek predaje Kristu i javni čin kojim katekumen postaje članom zajednice vjernika. Zato je odnos vjere i krštenja od presudne važnosti. Tako se pokazuje već u prvim spisima Novoga zavjeta (Mk 16,16): „Tko bude vjerovao i pokrstio se, spasit će se“. U prvim stoljećima, osobito od trećeg stoljeća dalje, crkveni oci nazivaju krštenje kao „misterij vjere“, „znak vjere“, „biljeg vjere“ (kršte-

nik je označen vjerom). Mi se danas koristimo jednim od najvažnijih otkrića suvremene teologije, potvrđene na Drugom vatikanskom saboru, tj. da su sakramenti po svojoj naravi „znakovi“, i to znakovi „koji izražavaju vjeru“ (usp. SC, 21). Očito je da, kada se radi o djeci, ta vjera treba biti prisutna kod onih koji su jamstvo da će dijete odgajati u vjeri, što se u više navrata ističe u obredu krštenja.

Smatram da gornje misli treba imati pred očima kada se radi o tome hoćemo li prihvatiti ili odbiti, bolje rečeno odgoditi, krštenje djeteta nekih roditelja. Kada se radi o kumovima, tu je opravdano „biti zahtjevniji s obzirom na njihovo crkveno vjenčanje, budući da roditelji mogu birati kumove svome djetetu“ (Smjernice, br. 1). Budući da je kumstvo odgovornost – jer kumovi su i predstavnici Crkve – potrebno je da budu kršćani, aktivni članovi Crkve i sposobni da pomognu djetetu u njegovu kršćanskom rastu. S tim u vezi je i obavezno traženje da budu crkveno vjenčani, ako su u braku.

Mnogi se pozivaju na „pastoralnu razboritost“. Istina, ona će uvijek ostati jedno od važnih mjerila u našem pastoralnom radu. No, treba reći da je jedno „pastoralna razboritost“, koja vodi računa o nekim delikatnim situacijama (gdje je zaista nemoguće postići neki optimum), a drugo je nemar pa čak i neodgovornost za ono što Crkva ne samo savjetuje već i traži u vidu ozbiljnijeg pristupa kršćanstvu.

4. Neke praktične napomene

Novost obreda jest i u tome što se posebna pažnja posvećuje ulozi roditelja ne samo u pripremi već i u samom slavlju krštenja. Potrebno je naglasiti, osobito onima koji žele krstiti što prije svoje dijete, da se krštenje može (da je čak i uputno) odgoditi i više vremena radi sudjelovanja majke, tj. dok se ona ne oporavi i pripremi. Bojazan roditelja da bi dijete moglo umrijeti (a prema određenoj teologiji svršiti u određenom „limbu“, bez potpunog gledanja lica Božjega) treba otkloniti pojašnjenjem da je dijete već od začeca u Božjim rukama i Bogu milo. Ono uostalom nema nikakve osobne krivnje i zato ne može propasti. Dakako, ostaje pravilo Crkve da u slučaju bolesti djeteta treba čim prije krstiti, a uostalom treba naglasiti da to mogu u hitnim slučajevima (kada je život u opasnosti) učiniti i roditelji ili neki drugi kršćanin. Gore rečeno naglasio sam i radi toga što roditelji često požuruju krštenje, sve su već pripremili bez dogovora sa svećenikom, a što onda umanjuje ili čak onemogućuje prethodno opisani proces evangelizacije.

U nekim krajevima čude se što majka drži dijete na krštenju, jer je to ranije obično radila kuma. Preporučuje se da to bude majka, jer je ona rodila dijete, ona ga sada predstavlja Crkvi da ga „rodi na novi život“, a time se pokazuje i odlučujuća uloga koja pripada roditeljima.

Kumovima se može sugerirati da nabave bijelu haljinu (košuljicu) za dan krštenja na koju se može 'izvesti' ime, prezime i dan krštenja dotičnog djeteta. To oni poklanjaju djetetu. Dobro je da župa pokloni krsnu svijeću, po moguć-